

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNDE

YAŞANAN SORUNLARIN ARAŞTIRILARAK ALINMASI

GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA

KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONUNUN

(10/5, 6, 8, 22, 58)

KAYSERİ ÇALIŞMA ZİYARETİ TUTANAKLARI

9 Şubat 2024 Cuma

- Kayseri/Pınarbaşı Aşağıkaragöz Köyü Aile Alabalık İşletmesi Yerinde İnceleme
- Kayseri AFAD-İstişare Toplantısı

9 Şubat 2024 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.00

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Aşağıkaragöz Köyü Aile Alabalık İşletmesi)

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Başkanım, burada aile işletmesiyiz, alabalık işletmesiyiz. Burada yıllık 20 bin ton kapasitemiz var.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Ne üretiyorsunuz?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Canlı alabalık üretiyoruz. Çevre illerdeki balıkçılara genelde canlı olarak gönderiyoruz.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Kaç gram gönderiyorsunuz?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Genellikle 250 gram, 350 gram arasında.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kaç yıldır bu işi yapıyorsunuz?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Yirmi yıla yakın, 18’inci yılımız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Hep sizde miydi?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Evet, hep bizde.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Şu an kaç ton var orada?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Orada şu anda...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Dolu mu?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Dolu, bütün havuzlar dolu, 20 tona yakın üretiyoruz, şu an 14-15 ton vardır. Yavru var Başkanım, onlar büyüyünce 20 tonu da biraz geçiyor, o şekilde.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yavruları yukarıdan mı alıyorsunuz?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Yavruları yukarıdan da alıyoruz...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kendiniz mi?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Evet, kendimiz de... Böyle küçük işletmeleri pek sevmiyorlar Başkanım. Başkanım, bu işi bozan bu sektörün de BİM’i, A-101’i oluştu.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Üç harflileri mi var bu sektörün?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Evet. Şimdi koca ırmak kendilerine akıyor, bize bir musluk kadar su geliyor; onu da kendilerine çevirmeye çalışıyorlar; işi bozan bu.

Biz küçük bir işletme olarak bile yıllık işte geçen sene ne vermişiz ona göre bir plan yapıyoruz. Adam binlerce ton balık üretiyor, gelecek sene üreteceği balığı nereye satacağını planlamadan üretim yapıyor. 500 kilo balık verdiğimiz küçük yerlere bile onlar balık vererek bize sıkıntı veriyorlar.

Bizim köyümüzde 9 tane çiftlik vardı, hepsi kapandı, sadece burası kaldı, bir de...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu yüzden mi kapandı?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Tabii, tabii, iç piyasaya verip balığın fiyatını düşürünce...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kurtarmadı.

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Geçen sene 7 dolara sattılar, bu sene 2,5 dolara balık satıyorlar; yem maliyetini bile kurtarmıyor ama çok acımasızlar, bize kesinlikle böyle bir yaşam hakkı tanımıyorlar. Şimdi de ne oldu? Kurban olduğum Allah büyük, kendi başlarına tuzak kurdular, biz yine iyi kötü idare ediyoruz; işte, çok fazla işçimiz yok, kendimizle yetiniyoruz falan. Ama kendi çiftlikleri zokayı yediler, tabii, biz üzülüyoruz buna ama geçen sene neredeydiniz? Geçen sene her şey güllük gülistanlıktı, şimdi sıkıntı çekiyorlar. Bu işte tekelleşme oldu... Gereken yardımlar bize yapılıyor, su ürünleri de biz istediğimiz zaman gelip bize burada...

Bir şey daha söylemek istiyorum Başkanım: Alet ekipman desteğiyle ilgili, bu bize kesinlikle yaramıyor. Nasıl yaramıyor? Ben bir tank alacaktım -aracımda şu anda mevcut- gittim il müdürlüğüyle görüştüm, 100 bin liradan aşağıya destekleme vermiyor, desteklemeyi de 100 bin lira alınca tank alacaksanız bile 30 bin lira mühendise proje çizdirmemiz gerekiyor, tankın değeri 35 bin lira; gittim, para verdim, aldım geldim. Bundan, böyle bizim gibi ufak işletmelerin faydalanması imkânsız. Buna benzer ufak tefek şeyler var, aslında çok basit çözülebilir ama illa ki bir yerlere, bir mühendise veya başka bir firmaya para vermeden bir şey alamıyorsun. Bunlar çekilse, bu şekilde destekleme verilmesi daha iyi aslında.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – “Küçük işletmelere ayrı bir usul olsun.” diyorsunuz.

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Evet.

Sözümü çok uzatmayım, daha sonra...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz sizi dinlemeye geldik. Şunu da söyleseydim, şu da eksik kaldı dediğiniz bir şey olmasın. Bu anlattıklarınızı değerlendirip raporlayacağız.

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL –Tesislerin yüzde 80'i Pınarbaşı'nda, 19 işletmemiz var bizim burada, 13 tanesi kafes balıkçı, 6 tanesi alabalıkçı şeklinde; toplam 4.800 ton...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kaç aylık buradakiler?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Bunlar yumurtadan çıktıktan sonra aşağı yukarı sekiz-dokuz ay sonra bu hâle geliyorlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Daha porsiyon olmadı mı?

AİLE İŞLETMESİ ALABALIK YETİŞTİRİCİSİ TARKAN ÜNAL – Porsiyon olmadı, iki ya da üç ayları var.

Aslında, bunun arkasında çok büyük bir emek var Başkanım. Oturuyoruz on beş dakikada bir balığı yiyip kalkıyoruz ama on yedi-on sekiz ayda o hâle geliyor o balık. Yani zor bir iş ama daha fazla yenmesi lazım, daha fazla reklamını yapmamız lazım, ülke olarak biraz az tüketiyoruz, daha fazla tüketmemiz lazım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ederim.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:12.06

9 Şubat 2024 Cuma

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.45

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Kayseri AFAD-İstişare Toplantısı)

MODERATÖR – Komisyon üyesi sayın milletvekillerimiz, Sayın İl Müdürüm, resmî ve sivil toplum kuruluşları ile basınımızın değerli temsilcileri, kıymetli katılımcılar; balıkçılık ve su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılması, alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla düzenlediğimiz istişare toplantısına hepiniz hoş geldiniz.

Program akışını arz ediyorum: Açılış, saygı duruşu ve İstiklal Marşı, konuşmalar, video gösterimi; Kayseri İl Tarım ve Orman Müdürü Sayın Bülent Saklav'ın sunumları; Komisyon Başkanı, İstanbul Milletvekili Sayın Doktor İsmail Emrah Karayel'in Başkanlığında yürütülecek olan istişare toplantısı, kapanış.

Sizleri cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve ebediyete intikal etmiş şehitlerimiz anısına saygı duruşuna, ardından da İstiklal Marşı'mızı söylemeye davet ediyorum.

(İstiklal Marşı)

(Saygı duruşunda bulunuldu)

MODERATÖR – Teşekkür ediyorum.

Açılış konuşmalarını yapmak üzere Komisyon Başkanımız Sayın Doktor İsmail Emrah Karayel'i arz ederim efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyonumuzun üyesi değerli milletvekillerimiz, değerli İl Müdürümüz, kıymetli müdürlerimiz, bürokratlarımız, sektörümüzün kıymetli temsilcileri; tam adı “Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu” olan, kısaca “Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu” diye ifade ettiğimiz Komisyonumuzun saha çalışmaları için bugün Kayseri'deyiz. Ben, özellikle bir kez daha, memleketim, iki dönem milletvekilliği yaptığım Kayseri'de sizlerle birlikte olmaktan dolayı duyduğum memnuniyeti ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, bugün burada Meclisimizden Komisyon üyesi 7 milletvekili olarak sizlerle bir aradayız: Komisyon Başkanı olarak ben İsmail Emrah Karayel; Komisyon Sözcümüz Sinop Milletvekilimiz Sayın Barış Karadeniz, bugün bize ev sahipliği yapan Kayseri Milletvekilimiz Sayın Sayın Bayar Özsoy, Trabzon Milletvekilimiz Sayın Vehbi Koç, Aydın Milletvekilimiz Sayın Ömer Özmen, İzmir Milletvekilimiz Sayın Sevda Erdan Kılıç ve -şu an bizimle değil ama birazdan bizimle olacak- Van Milletvekilimiz Kayhan Türkmenoğlu.

Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak, malumunuz, aslında bu süreçle ilgili, su ürünleriyle ilgili yapılan bir çalışmanın, devam edegelen bir çalışmanın devamıyız. Biliyorsunuz, 2019 yılında Su Ürünleri Kanunu'nda yapılan değişikliklerle Mecliste belki de bu yöndeki çalışmaların en önemli adımı atılmış oldu çünkü Su Ürünleri Kanunu aslında çok uzun süredir revizyon yapılması gereken bir kanundu. Daha sonra Marmara Denizi'nde ortaya çıkan müsilağa ilgili “Müsilağ Araştırma

Komisyonu” diye ifade edilen Komisyonla hem su ürünleri hem sucul canlılar hem su ekosistemi, özellikle Marmara özelinde meydana gelen değişiklikler ve müsilağın ortaya çıkış sebepleri Meclisimiz tarafından araştırılmış oldu. 27’nci Dönemin sonunda aynı şekilde, aynı isimde Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu kurulmuştu ve bu Komisyonumuz tabii seçimler nedeniyle raporunu yazamadığı için -Meclis tabiriyle kadük olarak- kapanmış oldu, kadük kalmış oldu. 28’inci Dönemin başında Türkiye Büyük Millet Meclisindeki partilerin ittifakıyla Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu yeniden kuruldu. Bu Komisyonun Başkanlığına da Komisyonumuzun üyelerinin oylarıyla biz seçilmiş olduk. Daha önceki süreçte hem Su Ürünleri Kanunu’nun yapım sürecinde imza sahibi olarak hem Müsilağ Komisyonunda görevli olarak hem de Su Ürünleri Araştırma Komisyonunda görevli olarak bulunmuştuk. Buradaki milletvekillerimizin de bir kısmı yine bu Komisyonlarda bulunmuştu.

Kayhan Bey, hoş geldiniz. Sayın Kayhan Türkmenoğlu Van Milletvekilimiz, aramıza katıldı.

Bu çalışmaların hepsinde çok önemli gayretler gösterildi. Biz 28’inci Dönemde kurulan Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak, 27’nci Dönemde kurulan Komisyonun bir devamıyız ve onların yaptığı dinlemelere ek, eksik kalan dinlemeleri tamamladık ve hızlı bir şekilde saha çalışmalarımıza başladık. Bu kapsamda, akademisyenlerimizle toplantımızı İzmir’de gerçekleştirdiğimiz için ilk önce Ege Bölgesi’ndeki çalışmalarımızı gerçekleştirdik; daha sonra, Karadeniz Bölgesi’ndeki çalışmalarımızı gerçekleştirdik; hem endemik olan, endemik kültürü olan inci kefali hem de iç sulardaki su ürünleri yetiştiriciliği ve su ürünlerinin durumuyla ilgili Van’da çalışmalarımızı gerçekleştirdik; daha sonra, 2 faz hâlinde Marmara Bölgesi’nde, Marmara Denizi’nin güney sahilindeki şehirlerimizde, kuzey sahilindeki şehirlerimizde ve İstanbul’da çalışmalarımızı gerçekleştirdik. Bugün iç sularda yapacağımız son çalışmamız Kayseri’de gerçekleşecek ve bu programdan sonra Akdeniz Bölgesi çalışmaları için Mersin ve Adana’ya hareket etmiş olacağız. Buralarda, bulunduğumuz bütün bu şehirlerde sektörün bütün paydaşlarıyla özellikle bir araya gelmek için özel gayret sarf ettik. Sadece avcılar veya sadece yetiştiricilerle değil, sektörün diğer paydaşlarıyla da yetiştiriciler anlamında sadece büyük yetiştiricilerle değil, bugün de olduğu gibi hem küçük ölçekli yetiştiriciler hem kuluçkahaneler hem de yetiştiricilik anlamında aklımıza gelen diğer bütün paydaşlarla, işleme tesisleriyle balık unu, balık yağı fabrikalarıyla, balık yemi fabrikalarıyla ve diğer bütün paydaşlarla; sularda da gerek denizlerde gerek iç sularda avcılık yapan “küçük avcılar” diye nitelenen 12 metre altı teknelerle avcılık yapan amatör avcılarla ve 12 metre üstü büyük sanayi tipi avcılık yapan, ticari avcılık yapan teknelerin sahipleriyle limanlarda, balıkçı barınaklarında yaptığımız ziyaretlerde bir araya geldik. Yine, su ürünleriyle ilgili yapılar da dâhil olmak üzere, çok detaylı bir saha çalışması gerçekleştirdik ve gerçekleştiriyoruz.

Üç ay olan Meclis Araştırma Komisyonu süremize, yasal ekleme olan bir aylık süremizi de aldık ve süremiz önümüzdeki hafta itibarıyla, 17 Şubatta dolacak. İnşallah, Meclisimizde önümüzdeki hafta gerçekleştireceğimiz toplantıyla da resmî olarak Komisyonumuzu kapatmış olacağız. Daha sonra rapor yazım sürecimiz başlayacak; rapor yazım sürecinde -biraz önce ifade ettim ama belki tekrar söylemek gerekir- akademisyenler dâhil bütün sektörün bütün temsilcilerinden gelen raporlar olacak. Sizler biraz sonra anlatacaksınız, sizden öncekilerin de anlattığı gibi, burada Meclis tutanakları tam tutanağa bağlı olarak kayda alınıyor, bu tutanakların incelenmesi yoluyla inşallah, çok kapsamlı, efradına cami ağıyarına mani bir rapor yazma gayreti içerisindeyiz ve ortak akılla bunu yapalım istiyoruz.

Komisyonumuzun 22 üyesi var. Tabii, artık yerel seçimler atmosferi de olması nedeniyle bütün üyelerimiz burada değil çünkü şehirlerin aday tanıtımları var, bizim Kayseri’de geçen cumartesi olduğu gibi. Farklı partilerden üyelerimiz var, onların da yerel seçimle ilgili kendi gündemleri var. Dolayısıyla biz çalışmalarımızı yerel seçim çalışmaları, bu gündem daha da hızlanmadan bitirmiş olacağız, tamamlamış olacağız. Bu bilgileri sizlerle kısaca paylaştım.

Tabii, biz daha önceki şehirlerde istişarelerimizi tamamladık; buraya geliş gayemiz de Kayseri’imizde bulunan sektör temsilcileriyle istişaremizi yapmak. Önemli olan şey, sorunun tespit edilmesi, dolayısıyla biz sizden hassaten sorunları tespit etmenizi, sorunları anlatmanızı istiyoruz. “Ya, bunu da söylemeyelim.” diye bir şey düşünmeyin, aklınızda sorun olarak gördüğünüz hususların hepsini lütfen ifade edin, bunların bizim tarafımızdan bilinmesi, Komisyon tarafından bilinmesi önemli. Eğer varsa ifade ettiğiniz sorunlarla ilgili bütün çözüm önerilerinizi de iletin, çözüm önerinizi bizlere burada izah edin. Biz neticede hem sorunu hem çözümü damdan düşenden dinlemek istiyoruz, çünkü bizim Komisyon olarak sizin kadar bu işlerle ilgili mesai harcamışlığımız yok ama tabii ki bu Komisyonun vazifesi, bu raporun yazılması. Çok uzakta değiliz çünkü şimdiye kadar yaptığımız saha çalışmalarında zaten ortaya çıkan bir resim var. Şunu da biliyoruz: Genel sorunların yanında şehre özel sorunlar var, sektöre özel bazı sorunlar var; o şehirde, o hususla ilgili, o kişiyle ilgili, o kişinin alanıyla ilgili özel sıkıntılar ve sorunlar da olabilir ve onun çözüm önerisi de yine bizim için çok önemli. Dolayısıyla sizlerden hassaten bunları rica ediyoruz.

İki teknik hatırlatmayla ben sözü, sunumu için, bilgileri için İl Müdürlüğümüze bırakacağım. Meclisimizde toplantılarımız için hem Mecliste hem burada tam tutanak tutulmasıyla ilgili karar alındı. Dolayısıyla söylediğiniz hususlar özet şeklinde değil, kelime kelime Meclis tutanaklarına, kayda geçmiş olacak. Dolayısıyla size ve sizden sonraki nesillere Meclis tutanaklarında bir iz bırakmış olacaksınız. Konuşmanıza başlarken lütfen isminizi, soy isminizi, varsa temsil ettiğiniz kurumu özellikle ifade etmenizi sizlerden istirham ediyoruz.

Yine, bize burada söylediğiniz hususları yazılı şekilde iletmek isterseniz, bize yazılı şekilde ulaştırmak isterseniz, Komisyon kayıtlarına yazılı olarak da ayrıca sizin yazdığınız şekilde geçsin isterseniz -uzmanımız Osman Bey burada, size mail adresimizi paylaşacak- lütfen Komisyonumuzun mail adresine mail olarak gönderin; sunumlarınızı, burada söyleyemediğiniz hususlar varsa veya burada aklınıza gelmeyen hususlar varsa lütfen onları da bize yazılı olarak iletin. O yazılı olarak ilettiğiniz hususlar da bizlere “Komisyona teslim ettiğiniz dosyalar” niteliğinde dosya kayıtlarımıza geçmiş olacak, onları da inceleyeceğiz.

Tekrar bize burada ev sahipliği yapan Bayar Bey’e, onun şahsında burada bulunan bütün kurum temsilcilerimize ve sizlere teşekkür ediyorum.

Değerli Müdürüm, herhâlde bir sunumuz var.

Buyurun.

KAYSERİ TARIM İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BÜLENT SAKLAV – Evet, önce görsel bir video var Başkanım, ondan sonra sunumum.

MODERATÖR - Teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; sizlere Kayseri’de su ürünleri sektörünün tanıtımıyla ilgili hazırladığımız videoyu arz ediyorum.

(Video gösterimi yapıldı)

MODERATÖR – Teşekkür ediyorum.

Sunumlarını yapmak üzere Kayseri İl Tarım ve Orman Müdürümüz Sayın Bülent Saklav’ı kürsüye davet ediyorum.

KAYSERİ İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BÜLENT SAKLAV – Sayın Balıkçılık ve Su Ürünleri Araştırma Komisyonu Başkanı, sayın milletvekilleri, sayın Birlik Başkanları, kıymetli hazırun, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım ve kıymetli milletvekillerimiz; Anadolu’muzun kadim şehri Kayseri’mize hoş geldiniz.

Sayın Başkanım, bildiğiniz üzere, Kayseri'miz denize kıyısı olmamasına rağmen balıkçılık ve su ürünleri potansiyelinde somon üretimi yapan, Türkiye yavru alabalık üretiminin yüzde 37'sini gerçekleştiren ve sülük üretimini yapan bir il olarak balıkçılık ve su ürünlerinde Türkiye'de önemli bir noktada bulunmaktadır.

İzninizle, sunumuma da başlamak istiyorum.

Denize kıyısı olmayan Kayseri'mizin Türk somonu üretimi ve ihracatında önemli merkezlerden biri olduğundan biraz önce de bahsetmiştim. İç Anadolu Bölgesi'nin tarım, hayvancılık ve su ürünleri bakımından önemli bir şehri olan kadim kent Kayseri'de balık üretim serüveni 1987 yılında Pınarbaşı ilçemize bağlı Yukarı Karagöz mevkinde kurulan tesislerle başlamıştır. Üstte 2 tane görülen tesisimiz ilk tesislerin resmidir, alttaki 2 tesis de şu anda modern bir şekilde üretim faaliyetine devam etmektedir ve 1987'den bu yana çok fazla değişim olduğu da göze çarpmaktadır.

2003 yılına geldiğimizde sektörel faaliyetler başlamış olup çoğunluğu küçük ölçekte (5-10) ton olmak üzere üretime başlanmış, daha sonra Bahçelik Barajı'nın da faaliyete geçmesiyle üretim kapasitesi 11 adet işletmeyle 1.350 tona yükselmiştir.

2009 yılında Yamula Barajı'nda su ürünleri üretiminin başlamasıyla birlikte sektörün önemli firmaları ilimize balıkçılık ve su ürünleri alanında yatırım yapmaya karar vermişler; ilimiz balıkçılık ve su ürünlerinde cazip bir il hâline gelmeye başlamıştır.

2013 yılında ilk başarımızı elde etmiş olmakla birlikte, 11.225 ton alabalık üretilmiş ve Türkiye iç su balık yetiştiriciliğinde ilimiz 2'nci sıraya yükselmiştir.

2023 itibarıyla, ilimizde faaliyet gösteren 39 adet alabalık üretim tesisi aktif olarak faaliyetlerine devam etmekte ve ihracat yapabilmektedir. Denize kıyısı olmayan Kayseri'miz ülkemizin ihtiyaç duyduğu yavru alabalık yumurta üretiminin yüzde 37'sini gerçekleştirmektedir; bu resmî TÜİK rakamıdır Sayın Başkanım.

Yetiştiricilik tesislerimizin proje kapasiteleri ve üretim miktarına baktığımızda, 2003 yılında 1.350 ton kapasiteyle toplam 550 ton balık üretimi yaparken 2023 yılında kapasite miktarımız 21 bin tona, balık üretimimiz de 5.227 tona ulaşmıştır. Burada gözükten nokta; ilimiz balık ve su ürünleri açısından hâlen yatırıma açıktır ve bütün üreticilerimizi, yatırımcılarımızı Kayserimize bekliyoruz.

Yavru balık üretimine geldiğimizde, toplam kuluçkahane sayımız 7 tane, bunların 6 tanesi -biraz önce ziyaretini yaptığımız- Pınarbaşı'nda, 1 tanesi Bünyan'da. Yavru balık kapasitemiz 232 milyon 307 bin adet, bunun 217 milyon 321 bin adedi Pınarbaşı'nda, 15 milyon adedi de Bünyan'dadır. Üretilen yumurta miktarı da 240 milyon adettir.

Yavru balık üretimi konusunda, anaç balık durumuna baktığımızda ise, beton havuzlarda üretimin başladığı yıllardan günümüze her bir işletme kendi yavrusunu üretebilir şeklinde projelendirilmiş olup ayrıca her işletmemizde şu anda yeterli miktarda anaç balık bulunmaktadır. Anaç balık sayımıza baktığımızda; Pınarbaşı ilçemiz, Uzunayla ve Yukarı Karagöz'de bulunan işletmelerde 100 bin anaç balık ve anaç balık adayı bulunmaktadır, üretimi de devam etmektedir.

Yavru balık üretimi, kuluçkahaneyle kendi yavrusunu üreten 17 adet işletmede 232 milyon 381 bin adet yavru balık ve 240 milyon 60 adet yumurta üretimi kapasitesi şu an için mevcuttur.

Tabii, ilimizde kara balıkçılığının yanında, aynı zamanda kafes balıkçılığı da yapılmaktadır. Kafes balıkçılığı da ilimizdeki 2 barajda, özellikle Yamula Barajı ve Bahçelik Barajı'nda yaklaşık 22 işletmeyle devam etmektedir. Bu işletmelerin toplam kapasitesi şu an için 19.550 tondur, balık miktarımız da 4.843 ton; bunun 4.756 tonu Yamula Barajı'mızda, 87 tonu da Bahçelik Barajı'nda üretilmiştir.

Aslında, gurur kaynağımız olan ve Kayseri'mizin dünyaya ihraç ettiği ve burada yetiştirdiği Türk somonu için ilimizde en yoğun yetiştiricilik faaliyetinin olduğu yer Yamula Barajı'dır. 2019'dan itibaren Türk somonu üretim modeline geçilmiş ve Kayseri'de deniz görmeden yumurtadan sofraya Türk somonu üretimi yapılmaktadır. Yamula Barajı'nda Türk somonu üretimi 30 dekar su düzeyi alanında yapılırken piyasanın ve sektörün temsilcilerinin talebiyle bu alan 75 dekar alana çıkartılmıştır. 2022 yılında ise 6.600 ton somon üretimiyle son on beş yılın en büyük somon üretimi gerçekleşmiştir.

Su ürünleri işleme tesisi ve katma değerli üretime baktığımızda ise, 2023 yılında Müdürlüğümüz kontrolünde yılında faaliyete geçirilen 2 balık işleme tesisinde -burada OSB'lerimizde bu işletmeler şu anda faaliyetini sürdürüyor- katma değer sağlayan balık ürünlerinin Kayseri'mizden direkt ihracat yapılabilmesi için tesislerimizin ihracat onay numarası işlemlerinde son aşamaya gelinmiştir. Daha önce Rusya ve diğer ülkelere ihracat yaparken bugün bütün dünya ülkelerine ihracat yapmak amacıyla son aşamada olduklarını söylemek istiyorum Sayın Başkanım.

Balık işleme tesislerimizde boylama, fileto, glazeleme (buzla kaplama), iç alma, bonet (kılıksız temizleme) gibi işlemler yapılmakta olup günlük 80 ton yükleme kapasitesine sahiptirler. Ayrıca, ülkelerin isteklerine göre özel ürün grubuna giren işlenmiş ürünler için de bu tesislerimizde gerekli altyapı şu anda mevcuttur ve kontrolümüzde, denetimizde bu 2 işletme de faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Kayseri'mizde su ürünleri avcılığı konusunda 7 tane avlak sahamızdan 5 tanesini şu anda kiraladık Sayın Başkanım. Bu barajlarımız içerisinde, üzerinde balıkçılık yapılıyor. Yamula, Bayramhacılı ve Bahçelik, Sarımsaklı, Gümüşören Baraj göllerinde avcılık hakkı kiralamaları kurumumuzca yapılmıştır. Özellikle, Yamula Barajı ülkemizde hem kira değeri hem de av kapasitesi en yüksek baraj konumundadır; bu sebeple, tüm Türkiye'den amatör balıkçılar için cazibe merkezi durumundadır.

İlimizde 5 adet su ürünleri kooperatifi bulunmakta olup kooperatiflerimiz 139 üye ve 49 adet ruhsatlı tekneyle de faaliyet göstermektedir.

Kiralanan avlak sahalarımız -biraz önce bahsettiğimiz- Yamula Barajı Bahçelik Barajı, Gümüşören Barajı, Sarımsaklı Barajı, Bayramhacılı Barajı. Burada 49 tekneyle faaliyet gösteriliyor ve 2023'te tutulan toplam balık miktarı 539.700 ton olmuştur. İlimizde tutulan, ekonomik değeri olan ve şu anda avlanan balıklara baktığımız zaman; turna, yayın, sudak, gümüş balığı, tatlı su levreği ilimizin balık popülasyonunu oluşturmaktadır.

Bir diğer önemli konu da Başkanım, tıbbi sülük yetiştiriciliği yapan bir ildir Kayseri'miz. Alternatif tür çeşitliliğini artırmak için desteklediğimiz hem kuluçkahane hem de yetiştirme amaçlı günlük 1,5 ton kapasiteli Türkiye'nin ilk ruhsatı tıbbi sülük yetiştiriciliği tesisi ilimizde bulunmaktadır. Bunun yanında, tüm tesislerde faaliyete başlamış olup Kocasinan ve Bünyan olmak üzere, projeleri kapasitesi 1.500 kilogram, yavru adetleri 950 adet ve yumurta adetleri 50 bin adet olarak faaliyetlerine devam etmektedirler. Biraz önce videoda da gördüğünüz işletmelerimiz.

Ayrıca, ilimiz Yahyalı ilçesinde yıllık ortalama 15 ton kurbağa Avrupa'nın çeşitli ülkelerine ihraç edilmek üzere avlanmakta ve işleme tesislerine gönderilmektedir.

Tabii, aynı zamanda biz üreticilerimize desteklemeler de yapıyoruz. 2019 yılında başladığımız desteklemelere yaklaşık 3.258 tona 1 milyon 368 bin TL destekleme verirken, şu anda 2023 yılında 4.700 ton üretime 5 milyon 905 bin TL destekleme ödemesi gerçekleştirildi.

Geleneksel kıyı balıkçılığı desteklemelerimizde de 2017 ile 2023 yılları arasında desteklemelerimiz giderek artmış ve en son 174 bin TL, 42 tane başvuruyla destekleme ödemesi Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmiştir.

Tabii, Bakanlığımız tarafından Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüzün koordinesinde biz her yıl baraj, göl ve göletlerimizde balıklandırma çalışmaları yapmaktayız. Bu kapsamda da geçen sene yaklaşık 1 milyon 200 bin adet sazan balığını yaklaşık 14 tane göl ve göletimizde balıklandırdık. Burada amacımız, balık popülasyonunu uygun bir noktada tutmak hem amatör balıkçılık için hem de avcılık için gerekli popülasyonu sağlamak.

Tabii, aynı zamanda biz bu göletlerimizden kira gelirleri de elde ediyoruz Sayın Başkanım. Burada da 2019'dan 2023'e kadar elde ettiğimiz kara tesislerinden, su yüzey alanından ve istihsal hakkından Bakanlığımızın elde ettiği kira gelirleri bulunmakta. Buradaki üreticilerimizi mağdur etmeden kira gelirleriyle üretimi sürdürmeyi hedefliyoruz.

Tabii, balıkçılık ve su sporları açısından da ilimizin barajlarında bir farkındalık oluşturmak amacıyla hem kafes balıkçılığı hem yetiştiricilik yanında, ilimizin turizm potansiyelini de artırmak amacıyla Sayın Valimizin de kontrolünde, himayesinde Yamula ve Bayramhacılı Barajlarında su sporu etkinlikleri ve yarışmaları da yapılmaktadır. Özellikle üreticilerimizi ve avcılarımızı sıkıntıya sokmayacak şekilde burayı da gündüz balıkçılık ve su sporlarına açtık Sayın Başkanım.

Tabii, aynı zamanda Kayseri'mizde balık tüketiminin artırılması ve balık üretimi farkındalığına dair çalışmalar da yaptık. İl Müdürlüğümüzün binasına gerekli broşürleri ve afişleri astık. Binamızın duvarına "Türk somonun Kayseri'de üretildiğinin farkında mısınız?" diye bir farkındalık broşürü astık, bu da çok ilgi gördü; bununla alakalı iyi geri dönüşler aldık. Balık günleri düzenledik, balık eğitimleri yaptık, broşürler, afişler dağıttık ve ilimizin balık ve su ürünleri potansiyelini üst noktaya getirmek için bir ekip hâlinde faaliyet ve çalışmalar yürüttük.

Arz ederim Sayın Başkanım.

MODERATÖR – Sunumlarından dolayı Sayın İl Müdürümüze çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; istişare toplantımız için sözü Komisyon Başkanımız Sayın Doktor İsmail Emrah Karayel'e bırakıyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekillerimizden eklemeye yapmak isteyen, söz almak isteyen yoksa hemen hızlıca istişaremize sektör temsilcileri tarafından başlayalım. Sektör temsilcilerimizden bugün burada olan katılımcılardan, Değerli Başkanlarımızdan söz almak isteyenler ellerini kaldırırlarsa sırayla söz verelim.

Başkanım, buyurun, sizinle başlayalım.

İsminiz, soy isminiz ve kurumlarınızla birlikte tanıtarak başlarsanız.

Buyurun.

KAYSERİ İÇ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ BİRLİĞİ BAŞKANI AHMET SERMED – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekillerim, özel sektör temsilcileri; hepinize iyi günler diliyorum.

Kayseri İç Su Ürünleri Yetiştirici Birliği Başkanayım, aynı zamanda da Merkez Birliğimizin Yönetim Kurulu Üyesiyim.

Kayseri'mizde balıkçılığı Sayın İl Müdürüm anlattı, kendilerine çok teşekkür ediyorum.

Biz su ürünleri sektörü olarak çok sıkıntıları olan ama az problemleri olan bir sektöre sahibiz. Sayın İl Müdürümüz, Sayın Su Ürünleri Şube Müdürümüz sayesinde Kayseri'de güzel yerlere geldik; bunu söylemek istiyorum.

Bir de şunu eklemek istiyorum: Yıllar önce Sayın Milletvekilimiz Bayar Bey burada su ürünlerinin temelini attı. Bize o günkü katkılarından dolayı ve Kayseri'ye olan katkılarından dolayı kendilerine çok teşekkür ediyorum. Nasıl bir kısmetse su ürünleri sektöründe Komisyon üyesi ve sözcüsü olmuş; kendilerini tebrik ediyorum, çok sağ olsunlar. O uzun hikâye tabii, Bayar Bey bize orada ne anlattı, ne söyledi, ne yaptı; o başka bir şey.

Sayın Başkanım, şimdi su ürünleriyle ilgili biraz bilgi vermek istiyorum. Su ürünleri sektörü, tarımsal ve hayvansal ihracatımızın yüzde 18'ini gerçekleştiriyor yani 2023 yılında 2 milyar dolar ihracata sahip olduk. Burada, tabii, avcılık yoluyla elde ettiğimiz su ürünleri var ama en önemli mesele yetiştiricilik; ben bunu daha önce yemekte de söyledim. Çok güvenilir, sürdürülebilirliği çok yüksek bir protein kaynağı üretiyoruz. Elbette, çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir üretimden yanayız ama bizim de birkaç problemimiz var -kabul ederseniz- kısa kısa anlatmak istiyorum.

Birinci ve önemli saydığım şey; tabii, ben İç Anadolu ve buradaki üretimle ilgili bir şeyler anlatmak istiyorum. Karadeniz'de Karadenizlilerle görüştünüz, Ege'de Egelilerle görüştünüz, Van'da Vanlılarla görüştünüz; Van'a selam olsun, ortaokul okuduğum bir yer.

Şimdi, Türk somonu isminin tanıtılması ve tartışılması, artık biz o tartışmaları geçtik. Türk somonunu şöyle savunanlar var: Somon adayları iç sularda üretiliyor yani bizim bugün ziyaret ettiğimiz kara tesisleri gibi Türkiye'nin birçok yerinde somon adayı üretiliyor. Tabii, bizim mevsimlik, yazlık barajlarımız da var. O yazlık barajlar için ben her zaman şunu söylüyorum: Karadeniz ne kadar büyük olursa olsun, Karadeniz'deki somonun miktarını iç sularınız yani yazı geçebilen sularınız tayin edecek.

Şimdi, bu Türk somonu için şöyle deniliyor: "Denizi görecektir, ondan sonra Türk somonu olacak." Ben de şunu söylüyorum: Türk somonu ticari bir isimdir, bir markadır yani bu balığın resmî ismi değildir; Norveç somonu da ticari bir isimdir. Dolayısıyla bazı arkadaşlarımız "Karadeniz'i gören balıklar Türk somonu olsun." diyor. Peki, Van'daki, Diyarbakır'daki, Elâzığ'daki, Sivas'taki, Kayseri'deki ürettiğiniz bu renklendirilmiş balıklara biz o zaman ne isim vereceğiz? Ben de şunu söylüyorum: Ben Uzunyayla'da otuz beş senedir yavru ve yumurta üretiyorum; anası Türk, babası Türk, burada ürettiğim balık Yamula'ya geldiği zaman Türk somonu olmayacak da sizin Norveç'ten, İsveç'ten, Romanya'dan getirdiğiniz balıklar mı Türk somonu olacak? Bunun dikkate alınmasını yüce Meclisimizden talep ediyorum.

İkinci konu, bu da çok önemli bir konu, Kayseri'miz evet, somon üretiyor, alabalık, porsiyon alabalık, fümelik alabalık da üretiyor ama esas iddialı olduğu konu, yavru ve yumurta. Sayın İl Müdürüm geldiler çiftliğimize sağım bile yaptılar, bire bir ilgilendiler. Kayseri, Türkiye'deki üretilen yumurtaların yüzde 30 ila 40 arasında bir üretime sahip; ben bunu net olarak söyleyebilirim. Sayın İl Müdürüm "yüzde 37" diye tespit etmişler ama "yüzde 30 ila 40" deseler daha geçerli olacağını düşünüyorum.

Şimdi, böyle üretimin olduğu bir yerde yavruya ve yumurtaya maalesef herhangi bir destek yok; biz somona destek alıyoruz, alabalığa destek alıyoruz. Geçmiş dönemin -o zamanda da yoktu yavru yumurtaya destek, yeni kaldırılmıştı- Tarım Bakanlarından hemşehrim Sayın Faruk Çelik Bakanım dedim ki: "Çok özür dilerim, ana yok, baba yok, çocuk bekliyorsunuz; böyle bir dünya yok." Önce damızlığa yani bir şeyin üretilmesi için anaya ve babaya ihtiyaç vardır ve onun desteklenmesine ihtiyaç vardır. Bizim Karadeniz'de yaptığımız "Türk somonu" dediğimiz balıkların yumurtasının büyük bir kısmı dışarıdan getiriliyor. Bakın, çok açık söylemekte yarar vardır; dışarıdan gelen yumurtaların 1 tanesi 60 kuruş, bizde 30 kuruş ama bu desteklenmezse bizimki de 60 kuruşa doğru gidecek. Sadece Pınarbaşı üretmiyor bu yavru yumurtayı, Türkiye'nin her yerinde üretiyoruz; bunun desteklenmesinin, yavru ve yumurta desteğinin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüzle de çok yakın çalışıyorum, Merkez Birliğinin Üyesi olmam sıfatıyla. Bu, damızlık işletmelerinin hastalıklardan ari sertifikalandırılması, hastalıklardan ari sertifikaların verilmesi gerekmektedir; bunun için de üreticinin paraya ihtiyacı var, desteğe ihtiyacı var. Aslında, ben yıllardır şunu savunuyorum: Destekleme para olmamalıdır, para olarak anlaşılmamalıdır. Ben Kayseri Başkanı olarak yıllardır şunu söylüyorum: Bize su ürünleri desteğini para olarak vermeyin; bize desteği yem olarak verin, bizim elektrik faturamızı karşılayın, bizim mühendis maaşlarımızı karşılayın çünkü ben çok açık ifade etmek istiyorum: Nakit para olarak verilen destekten balık olmuyor, açık söylüyorum. Ne oluyor? Yat oluyor, kat oluyor, cip oluyor. Bunun balığa dönüşmesi için yem desteği çok önemli, yem verilmesi lazım. Bir üreticiye bu yemi verirsiniz -çok affedersiniz, bunu at yemez, it yemez, kedi yemez, koyun yemez, başka bir şey yemez- bu sadece balığa verilir, balık yediği zaman da balık olur. Dolayısıyla desteğin yem olarak verilmesini, yavru ve yumurta desteğinin mutlaka ele alınmasını önemle rica ediyoruz.

Diğer bir problemimiz, Türkiye'deki üretim sahalarının kapasitelerinin doğru kullanılması. Ne demek istiyorum? Şimdi, denetlemelerin çok iyi yapıldığı bölgelerimiz de var ama bazı sebeplerden dolayı bazı yerlerdeki denetimler düzgün yapılamıyor. Üreticinin birisi bir bölgeden 25 tonluk bir yer kiralamış, gerçek rakamları veriyorum. 25 ton için mühendise ihtiyaç yoktur, 25 ton için çevre danışmanlığına ihtiyaç yoktur ama siz 25 tonluk yerde 2 bin ton balık yaparsanız bu haksız rekabettir. 2023 yılında Türk somonu sıkıntı çektiyse en büyük sebebi budur; bunların kapasiteleri kadar üretim yapmaları bizim için çok önemlidir.

Dördüncü maddemiz yani dördüncü ekşimiz, İç Anadolu olarak, Kayseri olarak söyleyeyim: Üretim sahalarının gerçek üreticilere verilmesi. Bu, ne demektir? Çok özür diliyorum "çantacı" diye tabir ettiğimiz insanlar büyük büyük paralar kazandılar. Siyasi torpille, ahbap çavuş ilişkisiyle balıkçılığı hiç bilmeyen, balıkçılığı hiç yapmayan evrakını aldı götürdü, Ali'ye, Veli'ye sattı maalesef. Size söyleyeceğim; 4,5 milyon dolar gibi çok büyük rakamlar gezdi ortada; bunlar gerçek şeyler, araştırırsanız bulursunuz, ben de özelde anlatmaya da razıyım. Üretim sahalarının gerçek üreticilere, gerçek hak edenlere verilmesi çok önemlidir.

Beşinci sorumuz, Türk somonunun ve arabalığın iç piyasada tanıtılması. Bakın, bu kadar büyük protein açığı olan bir ülkede yaşıyoruz. Şimdi, kırmızı etten kaynaklı protein açığımızı biz aslında somonla, balıkla doldurabiliriz yani onun önünü keselim anlamında demiyorum ama birinin fiyatı 400 lira, birinin fiyatı taş çatlasa 200 lira. Sindirilebilirliği ve güvenilirliği açısından su ürünleri daha masumdur, bunu her platformda anlatabilirim. Sayın Vekilim 300 bin ton olduğunu söyledi; ama böyle değildir, önemle söylüyorum, 70-80 bin ton civarında somon üretiyoruz. Burada üretici arkadaşlarımız var Türkiye genelini bilen, birliğimizden benim yardımcım Şerafettin Bey burada bu istatistikleri neredeyse günü gününe takip ediyor, bu bilgilere sahibiz. Dolayısıyla üretilen 70-80 bin ton somonun biz aşağı yukarı 50-60 bin tonunu ihraç ediyoruz. Bu kadar güvenilir olduğunu söylüyoruz ama biz bunu niye içeride tüketemiyoruz, niye kendi insanımıza yediremiyoruz, bunun da araştırılmasını ve önem verilmesini rica ediyorum.

Bir de ihracatın tabana yayılması meselesi var. Maalesef, ihracatçı 5-6 tane firmamız var saygı duyuyorum, yine sektörün önünü açtılar ama bununla kalmamamız gerekiyor. Nasıl yapmamız lazım? Krediye ulaşip bu işleme tesislerini... Burada Kayseri'de 2 tane işleme tesisimiz var ama daha henüz onay numaralarını alamadılar. Bu işleme tesisleri yaygınlaşırsa evlere balık poşetle değil paketle gider; bu da ev hanımların kolaylığını sağlar.

Arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sizi fazla meşgul etmeyeyim ama çok teşekkür ediyorum buraya kadar geldiniz, bize sahip çıktınız.

Canınız, evladınız sağ olsun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz Başkanım.

Söz almak isteyenler el kaldırırsa sırayla söz verelim.

CANSUYU TIBBİ SÜLÜK ÜRETİM TESİSİ SAHİBİ AHMET EKREN – Türkiye’de ilk tıbbi sülük tesisini kuran kişiyim. Bayar Vekilimin memleketteki katkılarından dolayı teşrikimesaisi vardır.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz de sizi tebrik ediyoruz böyle bir girişim için.

CANSUYU TIBBİ SÜLÜK ÜRETİM TESİSİ SAHİBİ AHMET EKREN – Teşekkür ederim.

Öncelikle Sayın Başkanım, sevgili milletvekilleri, kıymetli katılımcılar, Sayın İl Müdürüm; böyle bir organizasyonu düzenlediğinizden dolayı ve buraya teşrif ettiğinizden dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ederiz. Hoş geldiniz.

Az önce Ahmet Başkanımın belirttiği gibi, Kayseri denizi olmayan ama gerçekten su ürünlerinde çok ciddi bir noktaya gelmiş bir ildir. Bundaki en büyük paydalardan biri, Kayseri İl Tarım Müdürlüğüdür; bu tartışılmaz bir gerçek. Nedenini sorarsanız, biz 2015 yılında ilk tesisi kurduğumuz günden bugüne kadar sanki bir proje ortağı gibiydi ki keza proje ortağıyız. Şu an dünyada ilk defa tıbbi sülüğün salya ve salgısını canlıya zarar vermeden alarak bunları kozmetik losyon, solüsyon üretiyoruz. Bir de şu an Erciyes Üniversitesi Farmakoloji Bölümüyle beraber çalıştığımız ilaç ham maddesini faz hâline getirdik. Bunların tamamında da Kayseri İl Tarım Müdürlüğü bizim proje ortağımızdı. Bütün paydaşlarla beraber hareket ettiğimiz, beraber ilerlediğimiz ve çok ciddi bir noktaya geldiğimiz bölümdeyiz.

Demin, yine, Başkanımın belirttiği gibi, somon satmak, balık satmak şu an ülkemizde ciddi gayrisafi millî hasılaya neden olan etmenlerdir. Âcizane bizim bölümlerimizin de incelenmesi, araştırılması gerekir. Hani derler ya eskiler “Yükte hafif pahada ağır.” diye, bugün bir tıbbi sülüğün ortalama... Şu an biz Cerrahpaşa’dan, Yıldırım Beyazıt’tan, Turgut Özal’dan, aklınıza gelen bütün kamu hastanelerinin tamamından canlı ürün temini yapıyoruz. Bunun haricinde, yaptığımız tesisimizle, yine Bakanlıkla beraber hareket ettiğimiz tesisimizle birlikte dünyada ilk defa canlıya zarar vermeden ürünler üretiyoruz. İçinde herhangi bir kimyasal barındırmayan, herhangi bir sorun yaratmayan ve tıbbi sülükte alabileceğimiz bütün kaliteyi, bütün özelliği bu ürünlere dâhil ediyoruz. Yani kardiyovasküler sistemlerde, immünite sistemlerde, dolaşım sistemlerinde aklınıza gelebilecek bütün sistemlerde, sağlık sektörünü de etkileyecek çok ciddi bir paydadayız.

Bunun haricinde, 2019 yılında İl Tarım Müdürlüğüyle beraber kurduğumuz tesiste normal sülük üretim salgısının haricinde, bölgedeki bütün belediyelerin peyzajlarının tamamını, endemik bitkilerin tamamını; bu lavanta, kekik, melisa, oğul otu ve benzeri aklımıza gelebilecek bütün paydaları tesisimizin yağ kolunda işliyoruz. Yani üretim yaptığımız mamullerin seyretilmesinde yine bölgenin üretimini destekleyen, bölgenin sistemini destekleyen kurulumlar yapıyoruz. Örnek veriyorum, Develi Belediyesinin ve Kayseri Belediyesinin bu yıl yaklaşık 140-150 tır lavantasını işledik. Bunlardan hem distilasyon suyu çıkartıyoruz hem de yağ çıkartıyoruz, gayrisafi millî hasılaya çok ciddi anlamda ürünler sunuyoruz. Ki şu an yaptığımız bir ürün, ortalama 30 miligram bir ürün 500 lira, yurt dışında 75 euroya satılıyor.

Biz İl Müdürlüğüne -amiyane bir tabirle, ağabey-kardeş muhabbetiyle- gidip bütün derdimizi anlatıyoruz, sorunlarımızı anlatıyoruz. Bir şekilde, alacaklı gibi ne gerekiyorsa her şekilde sonuca ulaşıyoruz, neredeyse kendi iş yerimize gidip geliyor gibi geliyoruz. Ama olayın içine girdiğimizde gördük ki olay çok büyük yani biz bunun milyonda 1’indeyiz hâlen. Eğer bu konu araştırılıp, incelenip gerçekten gündeme getirilirse bugün Türkiye ekonomisine çok ciddi bir katkı sağlayacak çünkü gayrisafi millî hasılaya çok ciddi etki edecek pozisyondayız. Şu an bizim yaptığımız sağımla üreteceğimiz milyonlarca ürün var; bunların rakamsal olarak boyutuna bakarsak yani 300-500 milyon

dolarlardan bahsediyorum. Bu konularla alakalı -sağ olsun- İl Müdürlüğümüz ve ekibi ciddi anlamda olaya vâkıflar, sürekli denetimlerde, sürekli istişarede ama olayı bir üst faza, sizlerin fazına getirmek isteriz, bilginize arz ederim.

Teşekkür ederiz ilgi ve alakanızdan dolayı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Bununla ilgili özel olarak belirtmek istediğiniz bir talebiniz varsa onu özellikle dinlemek isteriz. Herhâlde çok fazla sorunuz yok ama sorun olduğunu düşündüğünüz bir husus olursa, bunlara raporda biz de değinmek isteriz, önemli bir konu. Biraz önce Vali Bey’e de sordum -tabii, burada herkesin yaptığı çok önemli ama- siz Türkiye’de bir ilki yapıyorsunuz. Dolayısıyla o ilki yapmak hem yaparken çok zor hem de anlattığınız tarafıyla zor. Kozmetik vesaire var ama en önemlisi -yani biraz önce Başkanımız söyledi balık en önemli omega 3 kaynağımız, böyle bir sağlık süreci var- sülûğün de sağlıkla ilgili ayrı bir boyutu var. Dolayısıyla bir talebi, şöyle olursa daha iyi olur diyeceğiniz bir hususu da söylerseniz memnun oluruz.

CANSUYU TIBBİ SÜLÜK ÜRETİM TESİSİ SAHİBİ AHMET EKREN – İl Müdürlüğüyle birlikte konuyla alakalı yaptığımız çok ciddi çalışmalar var. Bu konuyla alakalı size bir rapor sunmak isteriz, hazırlığımız da var böyle bir durum. Akabinde “şu veya bu” diye belirteceğimiz bir sorunuz yok ama olay çok bakir, öntü çok açık, işlenirse her açıdan ülke ekonomisine çok ciddi katkı sağlayacağını düşündüğümüz bir olay.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Osman Bey size mail adresini ulaştırırsın, lütfen bunu bize mail olarak gönderin efendim.

Evet başka söz almak isteyen paydaş, sektör temsilcisi, katılımcı varsa lütfen buyursun.

Evet, lütfen, buyurun.

SINIRLI SORUMLU YAMULA BARAJI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI BAYRAM GÜMÜŞ – Sayın Başkanım, Yamula Kooperatif Başkanım.

İlimize hoş geldiniz. Değerli katılımcılar, sizler de hoş geldiniz.

Başkanım, birinci sorunuz, kira bedellerimizin çok yüksek hesaplanması. Bu hesaplamaların ÜFE-TÜFE üzerinden değil de makul bir oran üzerinden yapılmasını talep ediyoruz. Bizler 365 günün her günü çalışan ticari avcılar değiliz yani çok astronomik fiyatlar çıkıyor bize. Ben elimdeki topluluğu tutamaz hâlde geldim yani neredeyse dağılacak. Bu topluluğu elimde tutabilmem için makul oranlar üzerinden hesaplanması gerekiyor, ÜFE-TÜFE üzerinden olunca biz bu yükün altından kalkmıyoruz.

İkinci sorunuz, Başkanım, baraj sahasında iki günden fazla konaklama yapılmaması yani bu gölde konaklama sayısı çok olduğu zaman amatör avcılar bunu ticari duruma çeviriyor. Ticari duruma çevrilmemesi için en azından hafta sonları iki günü geçmemesi lazım.

Üçüncü sorunuz, Sayın Başkanım, amatör avcıların Oltacılar Derneğine üye olmasını talep ediyoruz. Üye olmayanlar geldiğinde orada usule uygun olmayan avcılıklar oluyor yani adam orada tırırıyla -tamamen yasak- balık avlıyor ama Oltacılar Derneğine üye olan arkadaşlar oralara geldiklerinde bir oltayla, iki oltayla avlanacağını biliyor, işin bilincinde. Önüne gelen, eline kamış alıp da gelirse avcılığın orada biraz anormal olduğu ortaya çıkıyor.

Söyleyeceklerim bunlardır efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Başkanım.

SINIRLI SORUMLU YAMULA BARAJI SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI BAYRAM GÜMÜŞ – Sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun lütfen.

KAYSERİ AMATÖR OLTA BALIKÇILIĞI VE DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ
BAŞKANI ÜMİT KARADUMAN – Kayseri Amatör Oltalı Balıkçılığı ve Doğal Hayatı Koruma Derneği Başkanım.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim, değerli müdürlerim, birlik başkanlarım; balıkçılık ve su ürünleri sektöründe yaşanan sorunlar hakkında “amatör balıkçı” tanımıyla sözüme başlamak istiyorum. Amatör balıkçılık, 5/2 Tebliğ’inde belirtildiği üzere “Rekreasyon, spor veya dinlenme amacıyla yapılan, maddi ve ticari kazanç gayesi gütmeyen, avlanılan ürünün satılmadığı balıkçılık etkinliği”dir. Amatör balıkçılık etkinliğinde bulunan gerçek kişilere de “amatör olta balıkçısı” denir. Biraz evvel Ahmet Bey’in söylediği gibi, Bayram Bey’in söylediği gibi her eline olta alan amatör olta balıkçısı değildir yani biz bunu kabul etmiyoruz. Bayram Bey’in dediği gibi, amatör olta balıkçıların belgelendirilmesini biz de istiyoruz çünkü her önüne gelen “balıkçıyım” deyince sıkıntı yaşıyoruz yani amatör olta balıkçıları sıkıntı yaşıyorlar.

İkinci bir konu olarak da bu göllerde, özellikle kiralık göllerde olta sayısı 3 iğneli bir olta değil bir kere normal kiralananmış göletlerdeki gibi, “kiralanmış” ibaresinin kaldırılmasını istiyoruz. Bunun da gerekçesi, zaten balık adedinde bir sınırlama var, bir oltayla da tutsa 5 balık tutacak, 3 oltayla da tutsa 5 balık tutacak; bunun tebliğden kaldırılmasını istiyoruz.

“Amatör olta balıkçılığı” deyince amatör olta balıkçılığında av bayileri var. Kayseri’imizde aşağı yukarı 30 tane av bayisi var, bunun 2 tanesi üretici -ihraç da ediyorlar, yaptıkları ürünleri ihraç ediyorlar- 3 tane de toptancımız var. Kayseri’de bu amatör olta balıkçılıktaki av bayileri aşağı yukarı yıllık 150 milyon TL’lik bir gelir elde ediyor; diğer şeyler ayrı, yiyeceği, içeceği gibi. Burada, amatör olta balıkçısının millî hasılaya bayağı bir katkısının olduğunu belirtmek isterim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz Başkanım.

Verdiğiniz rakam yani 150 milyon çok ciddi, sadece Kayseri için herhâlde?

KAYSERİ AMATÖR OLTA BALIKÇILIĞI VE DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ
BAŞKANI ÜMİT KARADUMAN - Evet.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ki bu bile çok ciddi bir ekonomik bir hareket.

KAYSERİ AMATÖR OLTA BALIKÇILIĞI VE DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ
BAŞKANI ÜMİT KARADUMAN - Buraya gelmeden av bayisi olan arkadaşlarla bu konuyu özellikle görüştüm, 150 milyon olarak teyit ettiler, özellikle bu 3 büyük toptancı arkadaş.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler.

KAYSERİ AMATÖR OLTA BALIKÇILIĞI VE DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ
BAŞKANI ÜMİT KARADUMAN - Bunlar yapıp yurt dışına da satıyorlar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

KAYSERİ AMATÖR OLTA BALIKÇILIĞI VE DOĞAL HAYATI KORUMA DERNEĞİ
BAŞKAN YARDIMCISI SERDAR BURAK CİNGÖZ - Merhabalar, Kayseri Amatör Olta Balıkçılığı Derneği Başkan Yardımcısıyım.

Ümit Başkanımın da bahsettiği gibi, Türkiye’de amatör olta balıkçılığı sektöründe milyar dolarla ifade edilen bir pazar var. Türkiye’de milyonlarca amatör olta balıkçısı var, bu dünyada da böyle. Dünyada çok önem verilen bir spor. İnsan sağlığı, ruh sağlığı açısından, gençlerimizin kötü alışkanlıklardan uzaklaşması bakımından çok faydalı olduğunu düşünüyoruz. Bu ülkede, bu amaçla biz derneğimizi kurduk ve birçok sosyal faaliyette bulunduk.

Aslında, bizim sıkıntılarımız çok ama biz bunları size yazılı olarak, mail olarak bildireceğiz. Burada çok uzun zaman alacak. Sıkıntılar genel anlamda amatör olta balıkçılarının tanınmaması veya yanlış tanınması. Sektör bize yani amatör olta balıkçılarına gerçekten sıkıntı veriyor. Dünyada balıkçılık bir turizm. Türkiye’de bizim derneğimiz ve 16 dernek birleştik, bir federasyon kurduk, bu federasyonun da kurucu üyesiyim. Federasyon üyesi birçok avcımız, balıkçımız, yurt dışına gidiyor, Panama’ya gidiyor, büyük yarışmalara gidiyor. Kayseri’de eskiden Örenşehir tarafına yabancı balıkçıların geldiğini duydık. Hâl böyleyken amatör olta balıkçılığına biraz daha önem verilmesini rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyorum.

Osman Bey orada zaten, size mail adresimizi şimdi versin, lütfen raporu, belgeleri bize mail olarak ulaştırın.

Söz almak isteyen?

Buyurun.

Kendinizi tanıttin lütfen.

KÖRFEZ SU ÜRÜNLERİ ŞİRKETİ TEMSİLCİSİ EMRE ERGİN – Körfez Su Ürünleri adına buradayım.

Yamula Barajı’nda somon üretiyoruz Sayın Başkanım. Denizlerde üretim yapan tesisler teknelerine genelde indirimli mazot alabiliyorken -daha önce Ahmet Bey’in söylediği gibi, o konuya istinaden bunu söylüyorum desteklerin nakit olarak değil de bu gibi şeylere verilmesi açısından- iç sularda teknelere mazot desteği verilmiyor yani indirimli bir mazot alamıyoruz; bu konuda da gereğinin yapılmasını arz ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ederiz.

Evet, başka söz almak isteyen?

Evet, burada anlaşılan o ki İl Müdürlüğümüzün bir teşekkürü hak ettiğini görüyoruz. Çok bir sıkıntı yok yani istişarede sözler ifade edildi, amatörlerle ilgili sizin söylediğiniz hususlar var. Tabii, burada, Türkiye ve Kayseri açısından tıbbi sülük üretimi konusu zikredildi. Değerli Başkanlarımız hususları zikrettiler, biz de not aldık. Bunun dışında gördüğüm kadarıyla herhâlde başka söz talebi yok.

Evet, milletvekillerimizden söz almak isteyen var mı?

En son Barış Bey’e sözcümüz olarak söz verelim, ondan sonrada toplantımızı kapatalım.

Buyurun.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Çok Kıymetli Başkanım, çok kıymetli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli su ürünleri sektörünün değerli temsilcileri; ben hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle misafirlerimiz Kayseri’imize hoş geldiler, sefalar getirdiler

Ahmet Sermed Bey'in söyledikleri çok güzel şeylerdi, ben Ahmet Sermed Bey'e Kayseri'miz adına teşekkür ediyorum. Hakikaten Kayseri'de yavru alabalık yetiştiriciliği, yumurta yetiştiriciliğiyle ilgili bir çığır açtı, Allah razı olsun kendisinden. İnşallah, Kayseri'ye daha güzel hizmetler edeceğiz hep beraber.

Şunu da not aldım: "İhracatın tabana yayılmasıyla ilgili belge almakta sıkıntı var." diye. Onunla ilgili eğer bir sıkıntı varsa biz İl Müdürlüğümüzle görüşüp yardımcı olalım; Ticaret Bakanlığından ya da Tarım Bakanlığından yapılacak şeylerle ilgili biz elimizden geleni yapalım, inşallah.

Bu arada, sülük yetiştiriciliğiyle ilgili, Ahmet Bey'e çok teşekkür ediyorum. Tabii, burada Özkan Kayacan kardeşimi anmadan geçemeyeceğim; onun sayesinde ve Ahmet Bey'in müteşebbisliğiyle Kayseri'de sülükle ilgili bir sektör oluştu. Buradan önce, Özkan Kayacan kardeşime çok teşekkür ediyorum. Allah razı olsun. Tabii, bildiğim kadarıyla Ahmet Bey'in sadece Kayseri'de değil, yurt dışında, İran'da, Azerbaycan'da da sülük üretimiyle ilgili faaliyetleri var. İnşallah, bu sağlık sektöründe, tıbbi sülük sektöründe Kayseri'mizin adı da ön plana çıkacak, daha güzel şeyler olacak diye düşünüyorum.

Komisyonumuza da Kayseri'ye teşrifleri için çok teşekkür ediyorum. Tabii "Kayseri'de deniz yok, su ürünlerinin ne işi var?" lafının burada yok olduğunu hep beraber gördük; hakikaten Kayseri'miz 2 tane büyük ırmağı ve barajlarıyla iç sularda balık üretiminde, su ürünleri üretiminde bir marka. İnşallah, bu markayı biz hep beraber büyüterek devam ettireceğiz.

Tabii, bu arada sizin söyledikleriniz, 2 Ahmet Bey'in söyledikleri çok önemli şeyler. İnşallah, Komisyonumuz da onları rapor hâline getirecek. Bundan sonraki süreçte; kanun, yönetmelik, vesaire ne yapılacaksa inşallah, Meclisimizden geçtikten sonra biz tekrar çabalayacağız, uğraşacağız. İnşallah, ülkemize katma değer sağlayacak yeni şeyler yapmak için hep birlikte çalışacağız.

Ben katılımlarınızdan dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Özsoy.

Sayın Karadeniz, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, ben de teşekkür ederim.

Bu toplantıyı ilk başta düzenleyen Yetiştirici Üretici Birliğimize, İl Tarım Müdürlüğüne ve değerli arkadaşlarımıza teşekkür etmek istiyorum.

Bir de ayrıca, Türkiye'nin tek AFAD il binası da burası diye duydum, bu doğru mudur?

KAYSERİ İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BÜLENT SAKLAV – Doğrudur.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ülkemiz hem deprem hem sel hem iklim kriziyle beraber çok ciddi şeyler yaşıyor; burada emeği geçenlere de bu binayı yapanlara da ayrıca teşekkür ediyorum.

Su Ürünleri Araştırma Komisyonu olarak, neredeyse Komisyonun son üç günlük saha çalışmasındayız. Kayseri Milletvekilimiz ilk toplantımızda "Kayseri'de deniz yok ama su ürünlerinde önemli bir sektör şu anda Kayseri'de." demişti ve ilk toplantıda Kayseri talebini iletmisti. Bugün görüyorum ki Kayseri bu konuda kendini geliştirmiş, yetiştirmiş, aynı zamanda gelecekle ilgili önlemlerini almaya gayret ediyor. Bu, Kayseri için önemli bir nokta çünkü o farkındalığın olması ve Türkiye'ye bunun yansımaları hem Kayseri'miz için hem ülkemiz adına bence çok olumlu.

Tıbbi sülük üreten sevgili Ahmet Bey'e de şunu söylüyorum: Sektörün ilki olmak zordur; onu başarmak, para kazanmaktan çok daha önemlidir, siz bunu başarmışsınız ve ülkemiz için önemli bir dal. Ben de Türkiye'nin ilk karides üreticisiyim; ortak bir noktamız var. İlklerin başarılması çok emek ister, gayret ister; onun için, sizi de ayrıca tebrik ediyorum.

Saha çalışması ne kadar zorsa, ne kadar emek istiyorsa bu toplantılarımızın sonucunda da bir rapor çalışması olacak. Burada sizlerin katkısı çok büyük yani sahayı bilmeden... Biz hep şunu söyledik: Sahayı bilmeden, masabaşında verilen kararlar bazen çok doğru kararlar olamayabiliyor. Ama sahayı görüp, sahayı hissedip ve sorunları yerinde tespit edip sizlerin değerli katkılarıyla bunu rapora dönüştürmek bizim için işi biraz daha kolaylaştıracak.

Akademisyen hocalarımız var, onlar ilk günden bugüne kadar bizi hiç yalnız bırakmadılar ve Türkiye’de su ürünleri sektörüyle ilgili akademik camia, buradaki bilgi paylaşımlarını yapıyorlar ve ortak bir havuzda bu rapor yazılacak. Emin olun ki Türkiye için tarihinde -ilk demeyeyim olmuştur belki bir komisyon ama- bu rapor çok önemli olacak, gelecek yüzyıllara ve sürdürülebilir balıkçılık anlayışına, su ürünleri sektörü anlayışına, daha doğmamış çocuklara yayabileceğimiz ortak bir noktamız olacak. Bu rapor tavsiye niteliğinde olacak, tabii ki yetkili kişiler tavsiye niteliğindeki bu raporla ülkemiz adına kararlar alabilecek ve Meclise taşınacak bazı noktalar olacaktır.

Ben tekrar burada sözü fazla uzatmadan şunu söyleyeyim: Öyle bir alıştık ki bu Komisyona, sanki biz çok uzun yıllardır birlikte çalışan milletvekili arkadaşlar olarak değil de sanki uzun yıllar aynı çatı altında çalışmış, birbirine güvenen, farklı partilerde olmasına rağmen, hedef sürdürülebilir su ürünleri politikasını hisseden... Veda konuşması gibi oluyor Başkanım ya.

Ben sizin huzurlarınızda bu güvenle, bu birlik ruhuyla, Türkiye Cumhuriyeti’nin ihtiyacı olan birlik ve beraberlik duygusunu birbirimize yansıttığımız Değerli Başkanımıza ve milletvekili arkadaşlarımıza da bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Barış Bey teşekkür ediyoruz.

Tabii, biz hem su ürünleri kanun değişikliğinde hem de diğer komisyonlarda da su ürünleri araştırma komisyonunda geçen dönem beraber çalıştık; dolayısıyla zaten kendisi sektörün içinden birisi, hem sektörün paydaşı, avcılık yapan hem de o sektörde yakınlığı olan sektörün içinden bir milletvekilimiz. Bu, söylediği hususlar için kendisine teşekkür ediyorum.

Gene, AFAD binasındayız, bizim burada binayı kullanmamızı sağlayan AFAD’a teşekkür ediyoruz. Tabii, bu bina için AFAD’a ettiğimiz bu teşekkürün içinde Sayın Kayseri Valimize buradaki süreçler için hassaten teşekkür ediyoruz. Dolayısıyla Valimizin şahsında, Kayseri’imizde bu toplantıların yapılmasında emeği olan herkese özellikle teşekkür ediyoruz, bütün kurumlarımıza bu kapsamda teşekkür ediyoruz.

Tabii “su ürünleri sektörü” deyince burada ilk defa duyduğumuz sülük yetiştiriciliğinin -ben ilk defa duymadım çünkü burada 2 dönem Kayseri milletvekilliği yaptığım için sürecin de o zamanlar bilgisindeydik- hayata geçirilmiş olması, böyle bir şeyin Türkiye’de ilk defa yapılmış olması son derece kıymetli. Diğer bütün paydaşlarla birlikte, üreten herkese, bu üretimde çalışan bütün emekçilere tekrar teşekkür ediyoruz.

Tabii, su ürünleri sektörü çok büyük bir sektör. İhracat anlamında -biraz önce Başkanımız da dedi- 2 milyar dolara yakın bir ihracattan bahsediyoruz. Bir kısmı yetiştiricilikten bir kısmı avcılıktan oluşan bir ihracat rakamından bahsediyoruz. Dolayısıyla 2 milyar dolar Türkiye’de istatistiklerinde önemli olarak yer alan bir kalemimiz. Bunun çeşitlerinin, türlerinin artırılması, verimliliğinin artırılması, su ürünleri sektörünün hem avcılık anlamında hem de yetiştiricilik anlamında sürdürülebilir hâlde olması gerekiyor. En önemlisi de hep söylediğimiz gibi doğa yoksa, tabiat yoksa, temiz su yoksa, temiz çevre yoksa bunların hiçbiri yok. Dolayısıyla Komisyonumuz için sektörün çevreyle barışık, çevreyle uyum içerisinde verimli ve sürdürülebilir bir şekilde devam etmesi son derece önemli. Ortak akılla yaptığımız bu çalışmaların “mavi vatan” diye ifade ettiğimiz hem denizlerimizde hem de su alanlarımızdaki sektörün gelişmelerine katkı sunmasını istiyoruz.

Biraz önce de ifade edildi -tabii, daha çok balık tüketimiyle ilgili konuşuyoruz ama- su ürünleri sektörü kaliteli ve ucuz protein temini açısından son derece önemli. Akademisyenlerle konuştuğumuzda onların bize söylediği omega 3'ün temin edilebileceği en önemli kaynak su ürünleri ve balık. Dolayısıyla, omega 3 özellikle yeni nesillerimizin gelişmesi açısından son derece kıymetli ve bu proteini vatandaşımıza daha fazla tanıtmamız, bu proteinin daha ulaşılabilir olmasını, sofralarda daha fazla yer almasını temin etmemiz lazım.

Gene, akademisyenlerimizle konuşurken onların söylediği şeylerden bir tanesi; Japonya'nın bunu bir devlet politikası hâlinde hayata geçirdiği, kendi kaynaklarını değerlendirdiğinde özellikle kırmızı et kanalının sınırlı olduğunu gördükleri için bu kapsamda, protein ihtiyacını deniz ürünlerinden, su ürünlerinden sağlayabileceğini tespit ettiği ve bir devlet politikası anlamında yeni nesilleri su ürünlerine yönlendirdiği. Bugün hepimizin malumu, işte, sağlık açısından öne çıkıyorlar çünkü balık, su ürünleri tüketiyorlar. Omega 3'ün görüntüdeki gençlik anlamında olmak üzere, birçok açıdan insan vücuduna faydası orada görülmüyor, konuşuluyor.

Türkiye'de gerçekten kendi mutfağımıza baktığımızda, süreç içerisinde bu mutfakta kırmızı et yer alıyor, tavuğun yanına, beyaz etin yanına su ürünlerinin de eklenmesi son derece kıymetli, gelecek nesillerimizin hem zihinsel hem de bedensel gelişimleri açısından son derece kıymetli. Tabii, bunu yapabilmek bir ekip işi; işin yönetim tarafı, idare tarafı, Bakanlık tarafı var, müdürlükler tarafı var, valilik tarafı var, yetiştiriciler tarafı var. Sadece bununla da yetmiyor -biraz önce de konuştuk- işleme tesislerimizin olması, soğuk hava depolarımızın olması ve bağlantılı yem tesislerimiz, balık unu, balık yağı fabrikalarımızın olması, bütün paydaşlarımızın bir zincir hâlinde tamam olması lazım; ülke olarak entegre bir süreçte olmamız ve teknolojiyi takip etmemiz lazım.

Tabii, burada memnuniyet verici bir şeyi ifade etmek lazım: Biz bu işlere ilk başladığımızda teknoloji satın alan, teknolojiyi ithal eden bir ülkeyken şimdi, özellikle yetiştiricilik alanında ve diğer birçok alanda bilgi ihraç eden, teknoloji ihraç eden bir konuma geldik; bu ülkemiz açısından son derece önemli. Sadece yetiştiricilik anlamında değil bunun teknolojisinin, avcılığın ve yetiştiriciliğin teknolojisinin de yine ihraç edilmesi ülkemiz açısından bizim göğsümüzü kabartıyor. Böyle düşündüğünüzde “büyük ülkeler” dediğimiz ülkelerde, Türklerin teknolojisinin, bizim ülkemizde üretilen teknolojinin kullanıldığını biliyoruz; bunun daha da artması lazım. Sektörün sürekli bir gelişim içinde olduğunu biliyoruz, bu gelişime ayak uydurmamız lazım. Bununla ilgili tabii ki sivil tarafa düşen görevler var ama aynı zamanda kamuya düşen görevler de var. Burada ön açan, gerektiğinde desteklemelerle bunları teşvik eden bir süreç içerisinde olmalıyız. Gene, Bakanlığımız başta olmak üzere, ilgili idarelerin de bu konuda son derece istekli olduğunu biliyoruz.

Potansiyelimize uygun kullanılabilir su kaynaklarımızın temini, tahsisi, tespiti yapılıyor, bunların artmasıyla birlikte önümüzdeki süreçte bu rakamların özellikle katma değer eklenerek... Biraz önce Pınarbaşı Aşağı Karagöz, Yukarı Karagöz'deydik, buralardaki tesisleri ziyaret ettik, bir tanesi büyük bir üretim tesisiydi, bir tanesi aile işletmesiydi. Burada ifade etmemiz gereken şey: Bu ürünlerin, burada yetiştirilen balıkların, yavruların, özellikle son ürünlerin, işleme tesisinde işlenme sırasında daha fazla katma değer üretecek şekilde işlenmesi ve pazara bu şekilde sunulması son derece önemli, emeği daha fazla bir karşılıkla buluşturmak açısından son derece kıymetli. Farklı sektörlerin, farklı pazarlara, farklı ülkelerdeki pazarlara girmesi son derece önemli; bunların hepsine de yeri gelecek kamuoyu ön açacak, yeri gelecek özel sektör ön açacak; bunun yapılması son derece kıymetli.

Evet, Mecliste geçen dönem “Kayseri” dediğimizde -biraz önce söylendiği gibi- “Kayseri'ye Su Ürünleri Komisyonu niye gidiyor?” diye soruldu, Başkan Vekilimiz de o zaman “Kayseri'ye deniz getirdik.” dedi. Dolayısıyla, Kayseri'ye getirdiğimiz bu denizle, Yamula Barajı'mızla birlikte aslında su ürünleri sektöründe de çok farklı adımlar atılmış oldu. Her ne kadar bu işin başlangıcı Pınarbaşı olsa da sürecin gelişmesinde Yamula Barajı'nın hayata geçirilmiş olması sektörün ilerlemesi açısından

son derece etkili. Dolayısıyla Kayseri'miz açısından kullanılabilir, ekonomik değere çevrilebilir her hususun -başta söylediğim- doğayla barışık, sürdürülebilir ve verimlilik şartlarıyla bağlantılı bir şekilde maksimum fayda sağlayacak şekilde işletilmesi önemlidir.

Biz de Meclis olarak tüm Türkiye çapındaki hususları, şehirlere özel tespit edilmesi gereken hususları raporlarımızda tespit ederek hem yeni bir rol haritası oluşturacağız hem tavsiye oluşturacağız hem de kanunlaştırma gereken konularda... Meclisin görevi biliyorsunuz kanun yapmak, münhasıran Meclise ait bir yetki; dolayısıyla bu yetkiyi de Meclisimiz kullanmakta tereddüt etmeyecektir diye düşünüyoruz.

Bir kez daha her birinize ayrı ayrı katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Biz, Kayseri'mizdeki programımızı bugün tamamlayıp Mersin'de çalışmalarımıza devam edeceğiz. Orada, yine bölgedeki şehirlerle istişare toplantısı gerçekleştireceğiz. Pazar günü de Adana'da çalışmalarımıza devam edeceğiz. Gittiğimiz yerlerde -bugün olduğu gibi- özellikle paydaşları ziyaret edeceğiz ve istişarelerimizi gerçekleştireceğiz. Önümüzdeki hafta görev süremiz tamamlandığı için Komisyonumuzun resmî saha çalışması yapma süresi tamamlanmış oluyor, bir yandan çalışmaya devam ediyoruz. Önümüzdeki seçim sürecini de dikkate alınca, muhtemelen seçim sürecinden sonra raporumuzun nihai hâlini Meclis Başkanımıza sunacağız ve Komisyonumuz çalışmalarını tamamlamış olacak.

Bir kez daha ifade ettiğim hususlar için, bizi burada ağırladığınız için, buraya teşrif ettiğiniz için sizlere teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum. (Alkışlar)

Kapanma Saati: 17.03

